

Sygn. akt VIII U 976/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy A. S. (1) (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 kwietnia 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od dnia 1 lutego 2016r.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt. VIIIU 976/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2016 r. wydaną na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) oraz na podstawie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił A. S. (1) prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił on 7 lat 9 miesięcy i 3 dni pracy w szczególnych warunkach zamiast wymaganych 15 lat.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o jej uchylenie i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy. W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach pracy traktorzysty w okresie od 20.07.1973r. do 31.10.1989r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych, gdzie otrzymywał dodatek za nieresorowane nadwozie i za pracę ze środkami ochrony roślin.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w odpowiedzi na odwołanie podtrzymał zajęte stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że nie uwzględnił wnioskodawcy jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w przedstawionych przez niego zakładach pracy ze względu na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił:

A. S. (1) urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada udokumentowane i udowodnione przed organem rentowym 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 7 lat 9 miesięcy i 3 dni. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W ocenie ZUS udowodnił 7 lat 9 miesięcy i 3 dni zatrudnienia w szczególnych warunkach, do których ZUS zaliczył pracę w KWK (...). od 17.12.1990r. do 31.12.1998r. (pomniejszone o zasiłki chorobowe).

Dnia 5 lutego 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę, po rozpoznaniu którego Zakład Ubezpieczeń Społecznych 19 kwietnia 2016r. wydał decyzję, obecnie zaskarżoną, którą odmówił mu prawa do emerytury w wieku obniżonym, ponieważ nie został udowodniony co najmniej piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony mieszkał w 1973r. w B. i podjął pracę w Kółku Rolniczym w B. od 20.07.1973r. jako traktorzysta. Kółko Rolnicze zmieniało nazwy na Spółdzielnia Kółek Rolniczych w M., następnie w S., gdzie mieściła się dyrekcja, ale ubezpieczony cały czas aż do 31.10.1989r. pracował w B.. Był to punkt usługowy. W 1973r. zakład wysłał go na kurs i po zrobieniu kursu od 1.07.1974r. zawarł kolejną umowę o pracę już w (...) w charakterze traktorzysty. Aby obsługiwać pojazdy z ciągnikami trzeba było mieć prawo jazdy kat. T.

Jak wynika z prawa jazdy odwołującego o nr (...) prawo jazdy o kategorii T otrzymał on w dniu 25.09.1973r.

Ubezpieczony był kierowcą ciągników. Były to traktory, ciągniki rolnicze. Pracował w pełnym wymiarze. Przez cały okres pracy miał te same obowiązki. Latem świadczył usługi dla rolników, jeździł traktorem dokonując oprysków, koszenia traw i zboża, zajmował się też transportem materiałów budowlanych a zimą żwiru do odśnieżania śniegu. (...) zajmowała się pracami transportowymi dla ludności i dla firm.

A. S. wykonywał tylko i wyłącznie pracę kierowcy ciągnika.

Obok B. sąsiadującą wsią była miejscowość D. i do tych samych prac były używane ciągniki zarówno z D. jak i z B.. Później w latach 1985-1986 w D. zlikwidowano Kółko Rolnicze i pracowników przeniesiono się B.. Od tego czasu przełożonym ubezpieczonego aż do zakończenia jego pracy w (...) był B. K. .

Z tytułu pracy w warunkach szkodliwych odwołujący dostawał posiłki regeneracyjne i przez cały okres pracy specjalny dodatek za nieresorowane nadwozia ciągników.

Już w trakcie pracy ubezpieczonego w KWK (...) spółdzielnia została zlikwidowana.

Kiedy ubezpieczony zwalniał się ze spółdzielni nie dano mu świadectwa pracy w warunkach szczególnych, gdyż powiedziano mu, że jest ono w jego dokumentach, ale okazało się, że takiego dokumentu nie ma w aktach osobowych.

Ubezpieczony pracował w ponadnormatywnym hałasie. Pojazdy których był kierowcą były nieresorowane - stąd właśnie wypłacono mu dodatek.

Podwójny dodatek ubezpieczony dostawał za prace przy opryskach, gdyż były to środki szkodliwe.

Dodatkowo analiza poszczególnych spornych okresów pracy wnioskodawcy wskazuje, że ubezpieczony w okresie od 20.07.1973r. do 31.10.1989r., tj. przez 16 lat 3 miesiące i 11 dni pracował na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. świadcząc przez cały ten okres pracę w miejscowości B.. Potwierdzają to świadectwa pracy i zaświadczenie znajdujące się w aktach organu rentowego i aktach osobowych.

W aktach osobowych z tego okresu pracy wnioskodawcy znajdują się ponadto następujące dokumenty:

- umowa o pracę z dnia 1 lipca 1974 r., na podstawie której wnioskodawca został zatrudniony na czas nieokreślony na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. ;
- umowa o pracę z dnia 1 kwietnia 1976 r., na podstawie której wnioskodawca został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...);
- umowa o pracę z dnia 25 października 1978 r., na podstawie której wnioskodawca został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...);
- umowa o pracę z dnia 1 lipca 1981 r., na podstawie której wnioskodawca został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S.;
- pismo (...) w S. z dn. 3.02.1989r. przyznające ubezpieczonemu za przepracowane na ciągniku 15 lat nagrodę

We wszystkich wskazanych wyżej dokumentach podane zostało, że stanowiskiem, które zajmował wnioskodawca było stanowisko traktorzysty. Należy więc uznać, że właśnie pracę traktorzysty wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą –świadek W. C. od 9 września 1982r. i świadek B. K., który był przełożonym ubezpieczonego od 1987r.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie zeznań ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 7.12.2016r.- k.37) zeznań świadków : B. K. (zapis rozprawy z dnia 7.10.2016r.- k.24-25), W. C. (zapis rozprawy z dnia 7.10.2016r.- k. 25)– a także w oparciu o akta osobowe (koperta k.32) i akta organu rentowego dołączone do akt sprawy.

Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania świadków i zeznania ubezpieczonego wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przewidziane jest w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440) zwanej dalej ustawą emerytalną. Ustawa ta, w przepisach przejściowych, zawiera szczególną regulację dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Przepis art. 184 ustawy emerytalnej przewiduje prawo do wcześniejszej emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Ponadto emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom spełniającym powyższe warunki przysługuje prawo do emerytury, ustala się zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43), zwanego dalej rozporządzeniem.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do treści § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy - § 2 ust. 2.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz ukończenie 60 lat nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła okresu pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w charakterze traktorzysty w warunkach szczególnych w okresie od 20.07.1973r. do 31.10.1989r.

Organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił wnioskodawcy jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w przedstawionych przez niego okresach, ze względu na brak formalnych świadectw pracy z tego tytułu.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem, świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, że okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ustawy emerytalnej. W sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę, Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach 1 lub 2 do rozporządzenia. Na podstawie utrwalonego orzecznictwa, w postępowaniu przed sądem, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przewidziane rozporządzeniem, mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Zdaniem Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do przyjęcia, że w spornych okresach wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Powyższe uzasadnia zatem zakwalifikowanie okresu pracy wnioskodawcy od 20.07.1973r. do 31.10.1989r -do pracy w szczególnych warunkach pod poz. 3 działu VIII wykazu A rozporządzenia - prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Tym samym A. S. (1) spełnił warunek co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie przedstawione wyżej okoliczności, Sąd orzekł jak w wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

(-) SSO Joanna Smycz